

Dictamen núm. 2/2020, relatiu al projecte de decret de principis generals dels procediments de reconeixement de la condició de família monoparental i de la condició de família nombrosa

Atès el que disposa l'article 2, núm. 1, lletra a, incís primer, de la Llei 10/2000, de 30 de novembre, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears i l'article 30 del Decret 67/2010, de 28 de maig, pel qual s'aprova el Reglament que regula l'organització i el funcionament, el Consell Econòmic i Social emet el següent:

DICTAMEN

I. Antecedents

Primer. El dia 13 de març de 2020 es registra d'entrada en el Consell Econòmic i Social (CES) la sol·licitud de dictamen de la Conselleria de d'Afers Socials i Esports relativa al projecte de decret de principis generals dels procediments de reconeixement de la condició de família monoparental i de la condició de família nombrosa.

Segon. El dia 14 de març de 2020 es va publicar al *Butlletí Oficial de l'Estat* el Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19, determina la necessitat d'establir mesures organitzatives que garanteixin el manteniment del servei públic i a la vegada siguin compatibles amb la situació d'estat d'alarma i les obligacions de confinament que s'han declarat. La disposició addicional tercera de la esmentada norma suspèn els terminis per a la tramitació dels procediments de les entitats que en formen part del sector públic. El còmput dels terminis es reprendrà en el moment en què perdi vigència

el citat Reial decret o, si escau, les pròrroques del mateix. Aquesta disposició va ser modificada pel Reial decret 465/2020, de 17 de març.

Tercer. El dia 7 d'abril de 2020 s'anuncia l'entrada de la sol·licitud als consellers del CES.

Quart. L'expedient tramés al CES consta de la següent documentació:

1. Memòria justificativa en relació a la consulta pública prèvia per a l'elaboració d'un projecte de decret de principis generals pel qual s'estableix el procediment de reconeixement de la condició de família monoparental i de la condició de família nombrosa.
2. Resolució de la consellera de Serveis Socials i Cooperació mitjançant la qual es sotmet a consulta pública prèvia el projecte de decret de principis generals pel qual s'estableix el procediment de reconeixement de la condició de família monoparental i de la condició de família nombrosa.
3. Certificat emès pel cap del Servei de Participació i Voluntariat, de la Direcció General de Participació i Memòria Democràtica, de la Conselleria de Cultura, Participació i Esports, relatiu al tràmit de consulta pública prèvia.
4. Diligència de la cap del Servei Jurídic de la Conselleria de Serveis Socials i Cooperació a les al·legacions i observacions formulades durant el tràmit de consulta pública prèvia.
5. Aportacions formulades per l'Institut Mallorquí d'Afers Socials.
6. Aportacions formulades per via electrònica.
7. Certificat emès per la secretària del Consell de Serveis Socials, mitjançant el qual es certifica que aquest organisme ha informat favorablement el projecte de decret esmentat.

8. Memòria de l'anàlisi de l'impacte normatiu del projecte de decret de principis generals pel qual s'estableix el procediment de reconeixement de la condició de família monoparental i de la condició de família nombrosa.
9. Resolució de la consellera d'Afers Socials i Esports per la qual s'inicia el procediment per a l'elaboració d'un projecte de decret de principis generals pel qual s'estableix el procediment de reconeixement de la condició de família monoparental i de la condició de família nombrosa.
10. Primer esborrany del projecte de decret de principis generals pel qual s'estableix el procediment de reconeixement de la condició de família monoparental i de la condició de família nombrosa (versions catalana i castellana).
11. Resolució de la consellera d'Afers Socials i Esports per la qual se sotmet al tràmit d'informació pública el projecte de decret de principis generals pel qual s'estableix el procediment de reconeixement de la condició de família monoparental i de la condició de família nombrosa.
12. Publicació al *Butlletí Oficial de les Illes Balears* de la resolució de la consellera d'Afers Socials i Esports per la qual se sotmet al tràmit d'informació pública el projecte de decret de principis generals pel qual s'estableix el procediment de reconeixement de la condició de família monoparental i de la condició de família nombrosa.
13. Tràmit d'audiència a les conselleries de l'administració autonòmica, per mitjà de les secretaries generals, als consells insulars, a la Federació d'entitats locals de les Illes Balears i resta d'entitats interessades, i justificants de la seva recepció.
14. Al·legacions presentades per les següents entitats:
  - a) Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball.
  - b) Conselleria de Transició Energètica i Sectors Productius.
  - c) Conselleria de Presidència, Cultura i Igualtat.
  - d) Federació d'Entitats Locals de les Illes Balears.
  - e) Institut Mallorquí d'Afers Socials.

f) Consell Insular de Menorca.

15. Certificat emès pel cap del Servei de Participació i Voluntariat, de la Direcció General de Participació i Voluntariat, de la Secretaria Autonòmica de Memòria Democràtica i Bon Govern, de la Conselleria d'Administracions Públiques i Modernització, relatiu a la publicació del tràmit d'audiència i informació pública a la pàgina web de participació ciutadana.
16. Diligència emesa per la cap de secció del Servei Jurídic de la Conselleria d'Afers Socials i Esports, relativa a les al·legacions presentades de manera telemàtica durant el tràmit d'audiència i d'informació pública.
17. Informe sobre impacte de gènere emès per l'Institut Balear de la Dona.
18. Acta de la reunió del Ple del Consell d'Infància i Família de les Illes Balears.
19. Segona versió del projecte de decret de principis generals dels procediments de reconeixement de la condició de família monoparental i de la condició de família nombrosa.
20. Segona versió de la memòria d'anàlisi d'impacte normatiu.
21. Ofici de la consellera d'Afers Socials i Esports pel qual sol·licita el dictamen preceptiu al Consell Econòmic i Social de les Illes Balears.

Cinquè. El dia 29 d'abril de 2020, el President del Consell Econòmic i Social va dictar una resolució en virtut de la qual s'aixecà la suspensió de terminis prevista a la disposició addicional tercera del Reial decret 463/2020, de 14 de març, modificada pel Reial decret 465/2020, de 17 de març.

Sisè. D'acord amb el procediment aplicable, la Comissió de Treball de l'Àrea Social elabora una proposta de dictamen que és elevada a la Comissió Permanent. Aquest òrgan, aprova finalment el dictamen el dia 29 d'abril de 2020.

II. Contingut del projecte de decret

I. El projecte de decret tramés per a dictamen consta d'una part expositiva, una part dispositiva composta per 25 articles dividits en tres capítols, una part final formada per una disposició addicional, una disposició transitòria, una disposició derogatòria, dues disposicions finals i un annex.

El preàmbul de la norma comença recordant com l'article 39 de la Constitució espanyola estableix que els poders públics asseguruen la protecció social, econòmica i jurídica de la família, així com també, que l'article 16 de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, en l'àmbit de la defensa i la protecció dels drets socials dels ciutadans de les Illes Balears, estableix que l'actuació de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears s'ha de centrar, primordialment, entre d'altres, en els àmbits corresponents de la defensa integral de la família; la protecció específica i la tutela social del menor; la assistència social a les persones que pateixin marginació, pobresa o exclusió social, així com la protecció social contra la violència, especialment la violència de gènere.

A continuació, es fa menció a la família com el principal agent socialitzador en la infància per a tots els individus que la conformen i l'agent responsable de l'atenció a les persones amb les capacitats limitades per malaltia, discapacitat o edat, i com aquest paper s'ha anat ajustant segons els canvis, socials, polítics i culturals que s'han produït en els darrers anys.

En relació a la competència de la comunitat autònoma sobre la matèria objecte de regulació, l'article 30.16 de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, disposa que la comunitat autònoma té la competència exclusiva en matèria de protecció social de la família i conciliació de la vida familiar i laboral. Pel que fa a la competència dels consells insulars sobre aquesta matèria en el seu àmbit insular, reconeguda per l'article 70.4 de

l'Estatut d'autonomia, aquest Decret es dicta parcialment a l'empara de l'article 58.3, pel qual el Govern de les Illes Balears pot establir principis generals sobre les competències pròpies dels consells Insulars a l'efecte d'establir un mínim normatiu comú a tot el territori autonòmic.

Quant al marc normatiu en el qual s'insereix la proposta, es fa referència, d'una banda, en l'àmbit autonòmic, a la Llei 8/2018, de 31 de juliol, de suport a les famílies i a la Llei 12/1993, de 20 de desembre, d'atribució de competències als consells insulars en matèria de serveis socials i assistència social, i de l'altra, en l'àmbit estatal, es mencionen la Llei 40/2003, de 18 de novembre, de protecció a les famílies nombroses, el Reial decret 1621/2005, de 30 de desembre, pel qual s'aprova el reglament de la Llei 40/2003 i la Llei 26/2015, de 28 de juliol, de protecció de la infància i l'adolescència.

Finalment, i d'acord amb el que preveu l'article 129.1 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques i l'article 49 de la Llei 1/2019, de 31 de gener, del Govern de les Illes Balears, explica com aquest projecte s'ajusta als principis de necessitat, eficàcia, proporcionalitat, seguretat jurídica, transparència, eficiència, qualitat i simplificació.

II. Pel que fa a la part dispositiva del projecte normatiu, aquest s'estructura en tres capítols diferents:

El capítol I -Disposicions generals- fixa l'objecte de la norma (article 1), que és la regulació dels principis generals i de les normes complementàries del procediment per al reconeixement de la condició de família monoparental, així com alguns aspectes del reconeixement de famílies nombroses, en el marc de la normativa estatal en la matèria. A continuació, es determina el concepte de família monoparental i de família nombrosa als efectes d'aquest Decret, les condicions i requisits que han de reunir aquests tipus de

famílies per gaudir d'aquesta condició (articles 2, 3 i 4), així com també, les diferents categories de famílies monoparentals i de famílies nombroses (articles 5 i 6).

El capítol II -Procediments en relació amb el reconeixement i l'expedició de títol de família monoparental i del títol de família nombrosa- es divideix en dues seccions:

- La secció 1ª regula el procediment per al reconeixement i expedició del títol de família monoparental i de família nombrosa, atribuint als consells insulars de cada illa la competència per reconèixer i expedir els títols de família nombrosa i de família monoparental, així com les facultats per modificar, renovar, suspendre o extingir aquests títols (article 7). Seguidament es fa referència al procediment per al reconeixement i expedició de títols, el qual s'inicia a instància de part, així com a la presentació de les sol·licituds, que es podran presentar mitjançant un imprès formalitzat, en el registre electrònic del consell insular respectiu o en qualsevol dels llocs que estableix l'article 16.4 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre (article 8), a la documentació comuna que hauran de presentar les persones sol·licitants per obtenir els títols de família nombrosa i de família monoparental (article 9), la documentació específica requerida per al reconeixement de la condició de família monoparental (article 10), els aspectes relatius a la comunicació i cessió de dades de caràcter personal, les quals es sotmetran en tot cas a la protecció que determini la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal i de garantia dels drets digitals (article 11), a la revisió i esmena de les sol·licituds presentades (article 12), el termini per dictar resolució, que serà de tres mesos comptadors des de l'entrada de la sol·licitud en el registre de l'òrgan competent per a tramitar-la, especificant que una vegada transcorregut aquest termini sense que es dicti resolució la sol·licitud aquesta s'entendrà estimada per silenci administratiu (article 13), l'expedició del títol i del carnet individual (article 14), l'àmbit

d'aplicació dels títols, distingint entre els títols que reconeixen la condició de família nombrosa, els qual s'estenen a tot el territori de l'Estat, i els títols que reconeixen la condició de família monoparental, que es limita al territori de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears (article 15), la vigència dels títols i carnets (article 16) i la compatibilitat de títols, establint que les unitats familiars i els seus membres que compleixin els requisits corresponents a la categoria de família nombrosa i a la categoria de família monoparental podran disposar de les dues acreditacions, si bé no poden gaudir com a família monoparental de beneficis o avantatges ja reconeguts com a família nombrosa (article 17).

- La secció 2ª regula el procediment per a la modificació, renovació i extinció dels títols de família monoparental i de família nombrosa, establint en primer lloc les circumstàncies en les quals s'haurà de sol·licitar la modificació i renovació dels títols (article 18). A continuació, es determina el procediment per a la modificació i renovació de títols, especificant que la seva tramitació s'ha d'ajustar al procediment general d'expedició i reconeixement de títols de família monoparental i de família nombrosa (article 19), i finalment, es fa referència a les circumstàncies per les quals s'extingeixen els títols de família monoparental i de família nombrosa i els carnets respectius (article 20).

El capítol III -Pèrdua del títol, obligacions de les persones titulars, revocació i règim sancionador- estableix en primer lloc que en el cas de desaparició o pèrdua dels títols o d'alguns dels carnets individuals, se'n podrà sol·licitar un duplicat al consell insular que l'hagués expedit, mitjançant el model corresponent, de la qual cosa es deixarà constància a l'expedient administratiu (article 21), a continuació determina tot una sèrie d'obligacions que hauran de dur a terme els membres que formin la unitat familiar a la qual se l'ha reconegut la condició de família monoparental o de família nombrosa (article 22), les facultats de comprovació que tenen els respectius consells insulars així

com la possibilitat de revocar els títols (article 23), la possibilitat d'incoar el corresponent procediment sancionador (article 24) i l'adopció de mesures provisionals quan existeixin indicis que no es mantenen les condicions per mantenir el títol corresponent (article 25).

III. Quant a la part final, aquesta es troba formada per una disposició addicional, una disposició transitòria, una disposició derogatòria, dues disposicions finals i un annex, en el qual es fan constar els models de títol relatiu a la categoria de família nombrosa i a la categoria de família monoparental, amb els respectius carnets individuals.

En primer lloc, la disposició addicional única estableix que l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears adoptarà les mesures necessàries perquè les famílies amb títol de família monoparental o família nombrosa puguin gaudir, d'acord amb la seva tipologia, de les mesures, els serveis i les prestacions de suport a la família que preveuen la Llei 8/2018, de 31 de juliol, de suport a les famílies, i la resta de normativa aplicable. Així mateix, en els àmbits sectorial productius, promourà que les empreses privades apliquin avantatges i beneficis per aquests col·lectius.

A continuació, la disposició transitòria única del projecte disposa que els títols de família nombrosa atorgats amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquest decret continuaran plenament vigents fins que s'extingeixin, sempre que es mantinguin els requisits per al reconeixement de la condició de família nombrosa. No obstant això, la renovació, modificació o revocació d'aquests títols seguirà el procediment previst en aquest decret.

Seguidament, la disposició derogatòria única manifesta que queden derogades les disposicions d'igual o inferior rang que s'oposin al que estableix aquest decret, el contradiguin o siguin incompatibles amb el que disposi.

Ja per acabar, pel que fa a les disposicions finals, la primera fa referència a l'habilitació competencial i la segona a l'entrada en vigor.

III. Observacions generals

Primera. La família és una de les institucions fonamentals de la societat, la qual contribueix al desenvolupament personal i a la cohesió social. La Declaració Universal dels Drets Humans defineix la família com l'element natural i fonamental de la societat i estableix l'obligació que la societat i l'Estat la protegeixin.

Els canvis econòmics, socials i culturals que s'han produït al llarg dels darrers quaranta anys han afectat de manera substancial a les famílies. Els models de família s'han diversificat, s'han redefinit les relacions entre les famílies i s'han generat noves situacions de necessitat. Tots aquests canvis han permès adaptar els marcs normatius a la realitat de la diversitat del fet familiar, des del reconeixement legal del divorci, l'assimilació en drets a parelles formades per persones del mateix sexe i l'equiparació amb algunes de les situacions de monoparentalitat i el reconeixement d'alguns aspectes de la família nombrosa.

Les famílies monoparentals són un dels tipus d'estructura familiar que més han crescut durant els últims anys, i que a la vegada, més suport i protecció requereixen per part dels poders públics com a conseqüència de la seva vulnerabilitat, sobretot si tenim en compte que aquestes unitats familiars en la majoria de casos es troben encapçalades per dones. D'altra banda, dintre de les diverses realitats familiars que existeixen, les anomenades famílies nombroses presenten una problemàtica comuna que és l'elevat cost que per a elles pot representar la cura dels fills o l'accés a un habitatge que respongui a les seves necessitats. Aquestes circumstàncies poden representar una diferència substancial amb el nivell de vida d'altres famílies amb menys fills.

Segons dades de l'Institut Nacional d'Estadística (2016), el 34'85% dels nuclis familiars de les Illes Balears no conviuen amb cap fill mentre que el 65'15% conviuen amb un o més. D'aquests, el 32'09% conviuen amb un, el 25'25% amb dos i només el 7'77% amb tres o més fills. L'any 2016, a les Illes Balears es comptabilitzaren un total de 69.106 títols de família nombrosa: 59.564 dels quals són de categoria general i 9.542 de categoria especial.

Segona. La primera norma que regulà el concepte de família nombrosa fou la llei de 13 de desembre de 1943, sobre protecció de famílies nombroses, segons la qual, tenia la consideració de família nombrosa aquella formada pel cap de família, el cònjuge, si n'hagués, i quatre o més fills legítims o legitimats, fadrins i menors de divuit anys o majors que estiguessin incapacitats per al treball. En aquest sentit, la llei de 1943 preveia dues categories de famílies nombroses, aquelles que tenien de 4 a 7 fills i aquelles que en tenien més de 7.

Aquesta llei fou derogada per la Llei 25/1971, de 19 de juny, que mantenia el concepte de família nombrosa establert per la llei de 1943 però que en determinades circumstàncies reduïa el nombre mínim de fills a tres.

La Llei 40/2003, de 18 de novembre, de famílies nombroses, va introduir canvis substancials en el marc regulador preexistent, principalment pel que fa a la determinació dels seus destinataris. En aquest sentit, la llei incloïa nous supòsits que podien donar lloc al reconeixement de família nombrosa, com les famílies formades pel pare o la mare amb tres o més fills encara que no existeixi convivència, sempre i quan depenguin econòmicament del progenitor que sol·licita el reconeixement, així com l'equiparació plena entre les distintes formes de filiació i els seus supòsits d'acolliment i tutela.

Posteriorment, la Llei 26/2015, de 28 de juliol, va modificar la Llei 40/2003 per reformar les condicions de manteniment dels efectes del títol de família nombrosa, per tal de què el compliment de l'edat màxima dels fills majors no impliqui la pèrdua de la condició de família nombrosa, afavorint que els fills menors puguin seguir gaudint dels beneficis d'aquesta condició.

Pel que fa a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, la Llei 8/2018, de 31 de juliol, de suport a les famílies, va suposar una passa més enllà quant a la definició de família nombrosa, ja que estableix que també es pot considerar com a família nombrosa la família monoparental amb un fill amb discapacitat reconeguda amb un 33% o superior, per la qual cosa, s'amplia el concepte de família nombrosa previst a la Llei 40/2003. A continuació, la Llei autonòmica estableix, amb caràcter general, que són famílies monoparentals aquelles que estan formades per un o més fills, els quals, complint amb els requisits establerts per aquesta llei, depenen econòmicament d'una sola persona progenitora, tutora, acollidora o adoptant amb la qual conviu.

El projecte de decret sotmès a dictamen, pel que fa al reconeixement de la condició de família monoparental, es pretén aprovar d'acord amb el que disposa l'article 7.6 de la Llei 8/2018, que estableix el mandat al Govern de les Illes Balears de reglamentar els principis generals d'acreditació de la condició de família monoparental i distingir entre les famílies monoparentals de categoria general, formades per un sol progenitor o progenitora i un fill o filla, i les de categoria especial formades per un progenitor o progenitora i més d'un fill o filla. D'altra banda, en relació al reconeixement de la condició de família nombrosa, l'article 2.4 del Reial decret 1621/2005, pel qual s'aprova el reglament de la Llei 40/2003, autoritza a les comunitats autònomes a establir el procediment administratiu per a la sol·licitud i expedició del títol de família nombrosa, el qual haurà de contemplar l'opció de format digital amb la mateixa validesa que en

format paper, així com la determinació dels documents a través dels quals les persones interessades hauran d'acreditar que reuneixin els requisits exigits per la llei.

Tercera. La consellera d'Afers Socials i Esports es troba legitimada per sol·licitar aquest dictamen, amb caràcter preceptiu, d'acord amb el que disposa l'article 2.1.a) de la Llei 10/2000, de 30 de novembre, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, i l'article 31 del Decret 67/2010, de 28 de maig, pel qual s'aprova el Reglament que regula l'organització i el funcionament.

IV. Observacions particulars

Primera. En general, i pel que fa al procediment, aquest s'ha elaborat amb correcció i s'han seguit tots els tràmits exigits fins al moment de la sol·licitud del dictamen, amb l'elaboració d'una consulta pública prèvia, una àmplia fase d'audiència i la possibilitat, mitjançant el tràmit d'informació pública, de la participació de tots aquells que es poguessin considerar interessats. Així, el projecte normatiu s'ha tramés a totes les conselleries de l'administració autonòmica, mitjançant les secretaries generals, als consells insulars, atès que es tracta d'una iniciativa que afecta directament a les seves competències, als ajuntaments, mitjançant la Federació d'entitats locals de les Illes Balears, així com també, a totes aquelles entitats que puguin tenir la condició d'interessades en el procediment d'elaboració de la norma.

Pel que fa a la memòria d'anàlisi d'impacte normatiu, emesa pel director general de Planificació, Equipaments i Formació, es justifica l'oportunitat de la norma i l'adequació a les finalitats perseguides, amb referències del marc normatiu en què s'insereix, la taula de vigències i la relació de les disposicions afectades, amb la justificació de l'adequació del Projecte als principis de bona regulació de l'article 129 de la Llei 39/2015 i amb la valoració positiva de l'impacte del Projecte sobre la família, la infància i

l'adolescència, així com la justificació de la no incidència del Projecte en la llibertat sexual i la identitat de gènere i un informe d'impacte en matèria d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat. La memòria inclou també l'estudi de càrregues administratives que se'n deriven del Projecte i un estudi econòmic.

En relació a l'impacte econòmic i pressupostari que figura a la memòria, atès que es tracta d'impactes diferents entenem que s'haurien d'analitzar de manera separada, és a dir, d'una banda l'impacte econòmic, entès com aquelles repercussions que pot tenir la norma en la economia en general, i de l'altra, l'impacte pressupostari, entès com aquells efectes que pot tenir la norma sobre les despeses i ingressos públics. En aquest sentit, tot i que la memòria d'anàlisi d'impacte normatiu analitza de manera conjunta les dues vessants, l'econòmica i la pressupostària, aquest Consell entén que aquesta darrera no es troba suficientment analitzada, en el sentit que no resulta suficient afirmar que els recursos destinats a les famílies nombroses són una despesa compartida per les diferents administracions que intervenen (estatal, autonòmica i local), sinó que a més, caldria identificar i quantificar, encara que sigui de manera succinta, aquelles despeses que serien imputables a l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Segona. En relació a la part expositiva de la norma, l'article 47.4 de la Llei 1/2019 exigeix que les disposicions reglamentàries incloguin un preàmbul que expressi la finalitat de les mesures adoptades en la regulació i el marc normatiu en què s'insereix.

D'aquesta manera, consideram que, en general, el preàmbul compleix amb totes aquestes delimitacions, no obstant això, entenem que dins del marc normatiu en el qual s'insereix la proposta normativa seria adient fer una referència a la Llei 4/2009, d'11 de juny, de serveis socials de les Illes Balears, com a norma que regula i ordena els

sistema de serveis socials de les Illes Balears per tal de promoure i garantir l'accés universal i contribuir al benestar i cohesió social, i a la Llei 9/2019, de 19 de febrer, de l'atenció i els drets de la infància i l'adolescència de les Illes Balears, ja que, d'acord amb el contingut de la pròpia memòria d'anàlisi d'impacte normatiu (pags. 26 i 27 segona versió de 28 de febrer de 2020) es tracta de dues normes que afecten a la matèria objecte del projecte normatiu.

Tercera. En relació al contingut del projecte de decret, farem les següents observacions per tal de millorar-ne el text i la seva comprensió:

- L'article 1 fa referència a l'objecte del projecte normatiu, que és *"regular els principis generals i les normes complementàries del procediment per al reconeixement de la condició de família monoparental, així com regular alguns aspectes del reconeixement de les famílies nombroses, en el marc de la normativa estatal en la matèria, i en l'àmbit territorial de la Comunitat autònoma de les Illes Balears"*. De l'anàlisi del projecte normatiu observam que la descripció que conté aquest precepte és incompleta al no recollir-se expressament altres aspectes aliens al procediment de reconeixement com poden ser l'expedició de carnets individuals, la vigència i compatibilitat de títols o la modificació, renovació i extinció d'aquests, els quals també formen part del contingut del projecte de decret. A banda d'això, entenem que el projecte no tan sols regula els principis generals i les normes complementàries del procediment per al reconeixement de la condició de família monoparental, sinó també aquells que fan referència a la condició de família nombrosa, la qual cosa es desprèn amb claredat del contingut de la disposició final primera del projecte normatiu.

- Pel que fa al concepte de família monoparental previst a l'article 4 del projecte de decret, consideram que s'hauria de fer un esforç per concretar una mica més

aquest concepte enlloc de fer una referència genèrica a la legislació vigent en la matèria, la qual, pot resultar una mica confusa per als destinataris potencials de la norma. El mateix podem assenyalar en relació a les categories de família nombrosa previstes a l'article 6.

- A continuació, quant a les categories de família monoparental previstes a l'article 5, recomanem incloure també a la categoria especial a aquelles famílies en les quals, el progenitor amb fills o filles a càrrec, a patit abandonament de família per part de l'altre progenitor.

- D'altra banda, l'article 8.2 del projecte disposa que les sol·licituds de reconeixement dels títols de família monoparental i de família nombrosa s'hauran de formalitzar mitjançant els impresos normalitzats d'acord amb el model que cada consell insular estableixi. En relació amb aquest imprès normalitzat, cal recalcar que d'acord amb l'article 66.6 de la Llei 39/2015, aquest serà el model de sol·licitud d'ús obligatori per als interessats des del moment que la futura norma entri en vigor, en conseqüència, entenem que les persones interessades haurien de disposar d'aquest model de sol·licitud des de el mateix moment de la publicació de la norma en lloc de deixar-ho a la lliure disposició dels consells insulars, la qual cosa, es podria aconseguir amb la incorporació del model de sol·licitud normalitzat al projecte de decret mitjançant un annex, sense perjudici de què cada consell insular pugui adaptar aquest model a les seves particularitats.

- Respecte a la documentació necessària per obtenir el títol de família nombrosa prevista a l'article 9, cal tenir en compte que determinades persones que pertanyen a països que no formen part de la Unió Europea poden tenir dificultats per aportar determinats documents, com poden ser còpies del llibre

de família, certificats del Registre Civil (article 9.1.b) o còpia del conveni regulador acreditatiu de la guarda i custòdia (article 9.2.e), ja que en molts d'aquests països, aquests documents o bé no existeixen, o bé no gaudeixen d'un determinat grau d'especificitat. Per aquest motiu, tot i que l'apartat cinquè d'aquest precepte preveu la possibilitat d'aportar altres documents que hauran de ser valorats per l'òrgan competent en aquests casos, consideram que per raons de seguretat jurídica seria adient especificar quin tipus de documents alternatius s'haurien d'aportar donades aquestes circumstàncies, com per exemple, certificats de naixement legalitzats i traduïts o un Informe dels serveis socials o de l'òrgan competent que poguessin acreditar aquestes circumstàncies.

- Pel que fa al contingut dels títols de família nombrosa i de família monoparental, la remissió prevista a l'article 13.2 del projecte de decret no és correcta, ja que aquesta remissió s'hauria de fer a l'article 14.2 del mateix projecte normatiu en lloc de a l'article 13, atès que aquest és l'article que regula el contingut mínim dels títols de família nombrosa i de família monoparental.

- Respecte a la previsió de l'article 14.5, entenem que s'hauria d'especificar qui serà el titular del carnet individual vinculat a un mateix títol de família nombrosa i de família monoparental.

- En relació a la vigència dels títols i dels carnets individuals prevista a l'article 16, consideram que la redacció de l'apartat tercer lletres a) i b) d'aquest precepte és un tant ambigua, i que s'hauria d'establir una data fixa, com la data de revisió o la de caducitat respectivament.

- Quant als supòsits de modificació i renovació de títols previstos a l'article 18 del projecte de decret, cal fer una especial referència a la normativa estatal en la

matèria de famílies nombroses, la qual, tot i fer esment a la modificació dels títols, no explicita cap supòsit de modificació, limitant-se tant la Llei 40/2003 com el seu reglament de desenvolupament a contemplar els casos en els quals, el títol haurà de renovar-se o deixar-se sense efectes, per tant, tot i que es tracta d'una qüestió de caràcter formal, es recomana adaptar la terminologia del projecte de decret a la normativa estatal en relació als títols de família nombrosa.

- Pel que fa al procediment de modificació i renovació de títols previst a l'article 19 del projecte de decret, consideram que per raons de seguretat jurídica s'hauria d'especificar quina és la documentació necessària requerida per als diferents supòsits de modificació o de renovació que puguin concórrer. En aquest sentit, respecte als títols de família nombrosa, cal tenir present que l'article 3.3 del Reial decret 1621/2005 estableix que correspon a les Comunitats Autònomes desenvolupar el procediment administratiu per modificar, renovar o deixar sense efectes el títol de família nombrosa incloent la determinació dels documents que hauran d'acompanyar-se per acreditar el manteniment de les condicions inicials.

- Finalment, la disposició derogatòria única del projecte de decret estableix que *"queden derogades les disposicions d'igual o inferior rang que s'oposin al que estableix aquest decret, el contradiguin o siguin incompatibles amb el que disposi"*, no obstant, d'acord amb la memòria d'anàlisi d'impacte normatiu tramesa, actualment no existeix a les Illes Balears un Decret autonòmic que reguli el procediment de reconeixement de família monoparental i de família nombrosa, especificant que no hi ha altres disposicions que siguin objecte de derogació, suspensió, limitació, modificació o reinterpretació, per la qual cosa, es recomana no incloure al projecte de decret una disposició com aquesta buida de contingut.

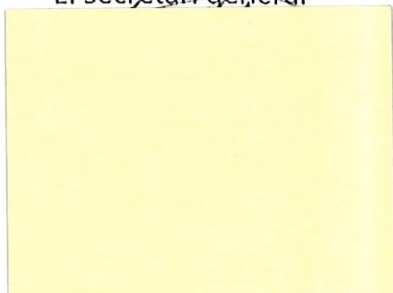
Dictamen núm. 2/2020

/

V. Conclusions

El Consell Econòmic i Social de les Illes Balears ha valorat el projecte de decret de principis generals dels procediments de reconeixement de la condició de família monoparental i de la condició de família nombrosa, i sol·licita al Govern que sigui receptiu a les recomanacions formulades en aquest dictamen.

El secretari general

Vist i plau

El president

